

Asia: VN/11255/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tupakkalain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

2 § Määritelmät

Allergia-, iho- ja astmaliitto kannattaa lakiesitykseen lisättävää määritelmää savuttomista nikotiinituotteista ja että nikotiinipussit olisivat esityksessä tarkoitettuja savuttomia nikotiinituotteita.

6 § Valviran tehtävät

-

22 § Eräiden muiden tuotteiden valmistajan ja maahantuojaan yleiset velvollisuudet

Allergia-, iho- ja astmaliitto kannattaa lakiesityksen muuttamista niin, että myös savuttoman nikotiinituotteen valmistaja ja maahantuoja vastaisivat siitä, että elinkeinotoiminnassa myyntiin tai muuhun luovuttamiseen tarkoitettu tuote on sitä koskevien säännösten ja määräysten mukainen.

25 a § Savuttomia nikotiinituotteita koskevat vaatimukset

Allergia-, iho- ja astmaliitto toteaa, että nikotiinipusseille ehdotettu nikotiiniraja 20 mg/g on liian korkea. Hallituksen esityksessä todetaan, että nikotiinimyrkytys on tappava ja että yksi 16 mg/g nikotiinipussi voisi nieltynä tappaa 16–32-kiloisen lapsen. Tämä olemassa oleva tieto nikotiinin terveysvaikutuksista huomioiden liitto pitää terveysturvallisuuden näkökulmasta vastuuttomana sallia näin paljon nikotiinia sisältävät nikotiinipussit markkinoille.

Allergia-, iho- ja astmaliitto haluaa nostaa esiin sen, että osa Euroopan valtioista on päätenyt kieltämään nikotiinipussien myynnin ja osassa maista nikotiinipussien nikotiinimäärä on rajoitettu esitettyä 20 mg/g alhaisemmaksi. Esimerkiksi Belgiassa ja Hollannissa nikotiinipussit aiotaan kieltää ja Tsekeissä nikotiinipussin pitoisuus voi olla korkeintaan 12 mg/g, sekä Latviassa ja Liettuassa 4 mg/g. Italia on kieltänyt yksittäisten nikotiinipussituotteiden markkinoille tulon niistä tehdyn vaarallisuusanalyysin perusteella.

Liitto ei kannata minkään lisätyn maun lisäämistä nikotiinipusseihin. Lapsia ja nuoria houkuttelevan maun arvailu on vaikeaa, joten erilaisten makuaineiden kieltäminen nikotiinipusseissa on paras tapa vähentää niiden houkuttelevuutta lasten ja nuorten keskuudessa.

Liitto kannattaa sitä, että savuttomien nikotiinituotteiden kohdalla sovelletaan pykälän 3 momentin ehdotusta siitä, että mitä 11 §:n 1 momentin 2, 3, 6 ja 7 kohdassa säädetään tupakkatuotteisiin lisättävistä lisäaineista sekä terveysvaikutusväittämistä, sovellettaisiin myös savuttomiin nikotiinituotteisiin.

29 a § Ilmoitukset savuttomista nikotiinituotteista

-

29 b § Myyntimäärät savuttomista nikotiinituotteista

Liitto kannattaa nikotiinituotteen valmistajan tai maahantuojan veloitetta ilmoittaa vuosittain savuttomien nikotiinituotteiden myyntimäärät Valviralle.

30 § Eräitä muita tuotteita koskevien tietojen toimittamisen tapa, malli ja ajankohta

-

31 § Vähittäismyyntipakkauksia koskeva yleissäännös

-

39 a § Savuttoman nikotiinituotteen vähittäismyyntipakkauksen merkinnät

Allergia-, iho- ja astmaliitto kannattaa ehdotusta vähittäismyyntipakkauksia koskevasta yleissäädeksestä.

39 b § Savuttoman nikotiinituotteen vähittäismyyntipakkauksen muu ulkoasu

Allergia-, iho- ja astmaliitto kannattaa ehdotusta, jonka mukaan savuttoman nikotiinituotteen vähittäismyyntipakkaukseen vaadittaisiin pääosin samat merkinnät kuin sähkösavukkeen ja nikotiininesteen vähittäismyyntipakkaukseen. Ehdotuksen mukaan savuttoman nikotiinituotteen vähittäismyyntipakkaukseen vaadittaisiin luettelo tuotteen sisältämistä ainesosista alenevassa painojärjestyksessä. Pakkauksesta olisi siis käytävä ilmi kaikki ainesosat, joita tuote sisältää. Tällä tavoin kuluttaja saisi tietää kaikki ainesosat, joita hänen elimistöönsä tuotteesta päätyy. Allergisia sairauksia sairastavalle on erityisen tärkeää saada tietää, mitä ainesosia tuote sisältää.

39 c § Savuttoman nikotiinituotteen ulkoasu

-

40 § Varoitusmerkintöjä koskeva poikkeus ulkomaanliikenteessä

-

44 § Vähittäismyynnin luvanvaraisuus

Allergia-, iho- ja astmaliitto kannattaa savuttomien nikotiinituotteiden myynnin luvanvaraisuutta.

48 § Ilmoitus nikotiininesteiden ja savuttomien nikotiinituotteiden vähittäismyynnistä

-

50 § Tukkumyynnin ilmoituksenvaraisuus

-

52 a § Tupakkatuotteiden ja savuttomien nikotiinituotteiden maustamiseen tarkoitettujen tuotteiden myyntikielto

Allergia-, iho- ja astmaliitto kannattaa tupakkatuotteiden ja savuttomien nikotiinituotteiden maustamiseen tarkoitettujen tuotteiden myyntikieltoa.

53 § Kielto myydä alaikäiselle

Kaikkien tupakka- ja nikotiinituotteiden ostoikäraja tulisi nostaa 20 vuoteen kuten Tupakka- ja nikotiinipolitiikan kehittämistyöryhmä ehdotti raportissaan STM 2023:5 yhtenä käytön aloittamisen ehkäisytoimenpiteenä.

58 § Etämyynnin kielto

Allergia-, iho- ja astmaliitto kannattaa savuttomien nikotiinituotteiden etämyynnin kieltämistä.

59 § Tullihuutokaupalla myynnin kielto

-

60 § Tukkumyynnin rajoitukset

Liitto kannattaa ehdotusta pykälän muuttamiseksi niin, että se koskisi myös savuttomia nikotiinituotteita. Tämä on tarpeen alaikäisten terveyden suojelemiseksi ja johdonmukaista suhteessa siihen, että savuttomien nikotiinituotteiden hallussapito ehdotetaan kiellettäväksi alle 18-vuotiailta.

62 § Alaikäisiä koskeva maahantuontikielto

Liitto kannattaa ehdotusta pykälän muuttamiseksi niin, että se koskisi myös savuttomia nikotiinituotteita. Tämä on tarpeen alaikäisten terveyden suojelemiseksi ja johdonmukaista suhteessa siihen, että savuttomien nikotiinituotteiden hallussapito ehdotetaan kiellettäväksi alle 18-vuotiailta.

63 § Eräiden savuttomien tupakkatuotteiden maahantuontikielto

Allergia-, iho- ja astmaliitto kannattaa ehdotusta matkustajatuonnin määrällisen rajan laskuksi.

65 § Kielto tuoda maahan etäviestimen välityksellä hankittuja tuotteita

-

66 § Matkustajatuonnin aikarajat

-

67 § Matkustajatuonnin määrälliset rajat

-

74 § Yleiset tupakointikiellot

Liitto kannattaa muutosehdotusta. Nikotiinipussien käyttö on tärkeää kieltää kaikissa niissä paikoissa, joissa myös muiden tupakkatuotteiden käyttö on kielletty.

80 § Tupakointikieltoa koskevat opasteet

-

81 § Tupakointikieltojen toimeenpano

-

90 § Hakemusten ja ilmoitusten käsittelystä perittävät maksut

-

91 § Tupakkalain valvontamaksut

-

94 § Tuotevalvontaa koskevien tietojen tallentaminen ja julkaiseminen

-

97 § Vähittäismyyntiluvan peruuttaminen

-

100 § Myyntikielto

-

109 § Tupakan myyntirikos

-

113 § Tupakointirikkomus

-

117 § Myyntipäällykset

-

118 § Hallussapitokiello

Liitto kannattaa hallussapitokiellon ulottamista myös savuttomiin nikotiinituotteisiin.

119 § Hävittäminen

-

Voimaantulo

-

Muuta kommentoitavaa?

Esitys on ristiriidassa Tupakkalain 1 §:n tupakka- ja nikotiinituotteiden käytön loppumisen tavoitteen kanssa. Esitys myöskään ei tue Suomen tähänastista tupakkapoliittista linjaa, jonka tavoitteena on tupakkalain 1 §:n mukaisesti ihmisille myrkyllisiä aineita sisältävien ja riippuvuutta aiheuttavien tupakkatuotteiden ja muiden nikotiinipitoisten tuotteiden käytön loppuminen vuoteen 2030 mennessä.

Nikotiinipussien käytön lisääntyminen tulee suurella todennäköisyydellä lisäämään nikotiinituotteiden käyttöä. Kuten myös Soste (17.11.2023) antamassaan lausunnossa toteaa, mitä enemmän markkinoilla on nikotiinituotteita, sitä todennäköisempiä ovat myös nikotiinista aiheutuvat terveyshaitat.

Nikotiinipusseille ehdotettu nikotiiniraja 20 mg/g on korkea, ja Allergia-, iho- ja astmaliitto toivookin, että tätä rajaa lasketaan ja nikotiinipussien makuaineet kielletään kokonaan. Korkea nikotiinipitoisuus altistaa nikotiinipussien käyttäjät nikotiiniriippuvuudelle ja altistaa nikotiinin haitoille. Pussien korkea nikotiinipitoisuus sekä mahdolliset lisätyt makuaineet houkuttelevat pieniä lapsia kokeilemaan nikotiinipusseja ja siten voivat altistaa pienet lapset nikotiinimyrkytykselle. Euroopassa on otettu myös muunlaisia askelia monien maiden tupakkalainsäädännössä kuin nyt Suomessa esitetty lakimuutosehdotus. Allergia-, iho- ja astmaliitto toivookin, että aiempaa linjausta tupakka- ja nikotiinituotteiden käytön loppumiseen tähtäävää linjausta noudatettaisiin edelleen ja lakiehdotus muutettaisiin vastaamaan tätä linjausta.

Nikotiinipussien kohdalla on tärkeää huomioida myös niiden vaikutukset luontoon ja ympäristöön. Kuten esityksessä todetaan, joidenkin nikotiinipussien materiaali sisältää tiettävästi muovia, joten myös nikotiinipusseista voi päätyä ympäristöön haitallista mikromuovia. Nikotiinipussien valmistajilla ja maahantuojilla ei ole jätelain mukaista velvollisuutta järjestää tuotteiden jätehuoltoa ja vastata siitä aiheutuvista kustannuksista. Ympäristövaikutuksia olisi tärkeä seurata ja kohdistaa mahdollisten ympäristövaikutuksien kustannuksia myös nikotiinipussien valmistajille ja maahantuojille.

Ijäs Katariina
Allergia-, Iho- ja Astmaliitto ry